

กวค. 100

วันที่ 13 ก.ค. 66

เวลา ๑.15

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๑/ ๑๘๕

กระทรวงคมนาคม
๓๘ ถนนราชดำเนินนอก
กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ เพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
- ๒. สำเนาหนังสือคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ทส (กกวล) ๑๐๐๕/ว ๘๗๕๖ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐
- ๓. แผนที่แสดงแนวเส้นทางโครงการก่อสร้างและพื้นที่ลุ่มน้ำ
- ๔. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๒.๔๒/๑๓๕๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ขออนุญาตใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ เพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ ของการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และ (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเป็นไปตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ (เรื่อง การเสนอเรื่องเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต่อคณะกรรมการ) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ มติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ (เรื่อง ขออนุมัติดำเนินโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ ของการรถไฟแห่งประเทศไทย) อนุมัติให้การรถไฟแห่งประเทศไทย ดำเนินโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ (โครงการฯ) ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ โดยเป็นโครงการก่อสร้างทางรถไฟสายใหม่ จำนวน ๒ ทาง เป็นคั่นทางระดับดินและบางส่วนเป็นทางรถไฟยกระดับ ในพื้นที่จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง จังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงราย ระยะทาง ๓๒๓ กิโลเมตร จุดเริ่มต้นโครงการก่อสร้างอยู่ที่สถานีรถไฟเด่นชัย จังหวัดแพร่ สิ้นสุดที่ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย การก่อสร้างสถานีรถไฟ จำนวน ๒๖ สถานี อุโมงค์ทางวิ่งรถไฟ รวมระยะทางประมาณ ๑๓.๙๐ กิโลเมตร ถนนยกข้ามทางรถไฟ (Overpass) จำนวน ๔๐ แห่ง และถนนลอดใต้ทางรถไฟ (Underpass) จำนวน ๑๐๒ แห่ง พร้อมก่อสร้างรั้วสองข้างทาง

ตลอดแนวเส้นทางรถไฟ เพื่อเพิ่มความรวดเร็วและความปลอดภัยในการให้บริการด้านคมนาคมและการขนส่งผู้โดยสาร และสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ การรถไฟแห่งประเทศไทยได้เสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการฯ ไปยังสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีมติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ ให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงใหม่-เชียงใหม่

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โครงการฯ มีแนวเส้นทางในส่วนงานก่อสร้างอุโมงค์ทางวิ่งรถไฟ พาดผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงเหนือ จึงจำเป็นต้องขอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๒ (เรื่อง ขออนุญาตใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ เพื่อก่อสร้างทางเพื่อความมั่นคง) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ [เรื่อง การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคตะวันตก ภาคกลาง และลุ่มน้ำป่าสัก และการกำหนด ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนอื่น ๆ (ลุ่มน้ำชายแดน)] และเพื่อให้สอดคล้องตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ (เรื่อง ขอบทบทวนและยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๑) ซึ่งเรื่องดังกล่าวไม่เป็นการกระทำอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพัน ต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปตามมาตรา ๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๒ (เรื่อง ขออนุญาตใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ เพื่อก่อสร้างทางเพื่อความมั่นคง) ลงมติว่า “๒. ต่อไปจะไม่อนุมัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ อีก ไม่ว่ากรณีใด”

๓.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ [เรื่อง มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ เรื่อง การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคตะวันตก ภาคกลาง และลุ่มน้ำป่าสัก และการกำหนดชั้นคุณภาพ ลุ่มน้ำภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนอื่น ๆ (ลุ่มน้ำชายแดน)] เห็นชอบการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และแผนที่แสดงชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ กำหนดว่า “... ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นนี้ไม่ให้มีการใช้พื้นที่ในทุกกรณี ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารอย่างแท้จริง ...”

๓.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ (เรื่อง การเสนอเรื่องเกี่ยวกับการใช้ ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี) ให้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่า “การเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอใช้ประโยชน์ที่ดิน ของรัฐ เช่น การใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่ป่าไม้ถาวร เป็นต้น ให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรงก่อน และให้นำความเห็นชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวเสนอไปยังสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีพร้อมกับเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป”

๓.๔ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ (เรื่อง ขอบทบทวนและยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑) ลงมติว่า “๒. ในการขอเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ให้ทุกส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำ

รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมถึงมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๒ (เรื่อง ขออนุญาตใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ เพื่อก่อสร้างทางเพื่อความมั่นคง) อย่างเคร่งครัด

๔. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การรถไฟแห่งประเทศไทยได้ลงนามสัญญาจ้างดำเนินงานโครงการฯ โดยสัญญาที่ ๓ ช่วงเชียงใหม่-เชียงใหม่ มีงานก่อสร้างอุโมงค์ทางวิ่งรถไฟ และมีความจำเป็นต้องดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ที่จังหวัด เชียงราย อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงจำเป็นต้องขออนุญาตใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ โดยเร็ว เพื่อให้การขอเข้าใช้ประโยชน์ ในพื้นที่ป่าไม้เป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ก่อนส่งมอบพื้นที่ให้แก่ผู้รับจ้างเข้าดำเนินงาน ก่อสร้างต่อไป

๕. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

๕.๑ โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงใหม่-เชียงใหม่ เข้าข่ายต้องจัดทำรายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประเภท ระบบขนส่งมวลชนที่ใช้ราง และโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการทุกประเภทที่อยู่ในพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เห็นชอบกำหนดให้เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงใหม่-เชียงใหม่ และส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินการตามขั้นตอน ทั้งนี้ คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางบกและอากาศ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยนำรายงานฯ ที่ได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมรายละเอียดตามความเห็นของคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการฯ แล้ว นำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อให้ความเห็นต่อไป และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการฯ โดยให้การรถไฟแห่งประเทศไทย ดำเนินการ ดังนี้

๑. ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมาตรการติดตาม ตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ตามที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งผ่านการพิจารณา จากคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อย่างเคร่งครัด

๒. ให้ตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้

๓. นำความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณา ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕.๒ การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รายงานว่า ข้อมูลตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พบว่า แนวเส้นทางก่อสร้างของโครงการฯ ระยะทาง ๓๒๓ กิโลเมตร จะพาดผ่านพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๐ แห่ง แบ่งเป็น พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตป่าอนุรักษ์ ระยะทางประมาณ ๓๒.๑ กิโลเมตร พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ระยะทางประมาณ ๔๒.๓ กิโลเมตร คิดเป็นเนื้อที่รวมประมาณ ๒,๓๒๕ ไร่ ต่อมาการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ประสานหน่วยงานป่าไม้ในพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลป่าสงวนแห่งชาติ พบว่า แนวเส้นทางโครงการฯ พาดผ่านพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพิ่มขึ้นอีก ๒ แห่ง และมีการเปลี่ยนชื่อป่าสงวนแห่งชาติ โดยเมื่อเปรียบเทียบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่เปลี่ยนแปลงจากรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ปรากฏดังนี้

แนวเส้นทางโครงการที่พาดผ่าน พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจากรายงาน EIA		พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ขอใช้ประโยชน์	
	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	ไร่-งาน-ตร.ว.	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	ไร่-งาน-ตร.ว.
ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดแพร่	ป่าแม่ยมตะวันตก	๓๖๘-๒-๗๖	ป่าแม่ยมตะวันตก	๘๖๘-๓-๓๙
ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดลำปาง	ป่าแม่เงาฝั่งขวา	๔๔๑-๓-๓๒	ป่าแม่เงาฝั่งขวา	๙๒๗-๐-๕๑
	ป่าแม่เงาฝั่งซ้าย	๘๑๒-๒-๗๖	ป่าแม่เงาฝั่งซ้าย	
ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดพะเยา	ป่าแม่จุน	๑๖๘-๐-๐๘	ป่าแม่ต้า	๔๐๐-๒-๖๖
	ป่าห้วยดอกเข็มและป่าแม่อิงฝั่ง ขวา	๑๔-๐-๐๐	ป่าแม่ฮ่องป้อ ป่าห้วยแก้ว และป่าแม่อิงฝั่งซ้าย	๑๗-๓-๒๑
ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดเชียงราย	ป่าแม่ปืม และป่าแม่พุง	๖๙๒-๒-๙๖	ป่าแม่ปืม และป่าแม่พุง	๗๘-๑-๑๓
			ป่าดอยปูย	๖๕-๐-๐๓
	ป่าห้วยสัก และป่าแมกฝั่งขวา	๓๒-๐-๗๒	ป่าห้วยสัก และป่าแมกฝั่งขวา	๒-๓-๒๔
	ป่าสบกกฝั่งขวา	๒๘๖-๒-๐๔	ป่าสบกกฝั่งขวา	๑๓๒-๓-๒๗
	ป่าดอยหลวง ป่าน้ำยว และป่าน้ำซ้อ	๘๓-๒-๗๒	ป่าดอยหลวง ป่าน้ำยว และป่าน้ำซ้อ	๘๘-๑-๓๒
	ป่าน้ำม้า และป่าน้ำช้าง	๔๗๓-๖-๖๔	ป่าน้ำม้า และป่าน้ำช้าง	๒๒๐-๐-๘๖
ป่าดอยขมื่น และป่าน้ำแห้ง			๒๘-๐-๒๙	
รวมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	พื้นที่จากรายงาน EIA*	๒,๓๒๕-๑-๐	พื้นที่ขอใช้ประโยชน์	๒,๘๒๙-๓-๙๑

* คัดการณ์ โดยการคำนวณพื้นที่จากระยะทางที่พาดผ่านพื้นที่ป่ากับเขตทางของโครงการฯ (๕๐ เมตร)

ทั้งนี้ การขอใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าว มีการเปลี่ยนแปลงจากข้อมูลในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการขอใช้ประโยชน์พื้นที่เพิ่มเติมจากแนวเขตเส้นทางของโครงการฯ และพื้นที่สถานีรถไฟ เพื่อใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น การจัดหาที่เก็บกองดินและวัสดุ การก่อสร้างถนนชั่วคราวสำหรับเข้าพื้นที่เพื่อก่อสร้างและขนย้ายวัสดุต่าง ๆ ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ประสานหน่วยงานป่าไม้ในพื้นที่ที่โครงการฯ พาดผ่านอย่างใกล้ชิด เพื่อตรวจสอบข้อมูลขอบเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และได้ยื่นคำขออนุญาตเข้าใช้ประโยชน์ในเขตป่าไม้แต่ละประเภทตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไปยังหน่วยงานป่าไม้ในแต่ละจังหวัดแล้ว

๕.๓ การดำเนินงานโครงการฯ สัญญาที่ ๓ ช่วงเชียงราย-เชียงใหม่ มีความก้าวหน้างานก่อสร้าง ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑.๒๘๒ ซึ่งตามสัญญาจ้างมีงานก่อสร้างอุโมงค์ทางวิ่งรถไฟ พาดผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ และลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ บี ซึ่งจากการตรวจสอบแนวเส้นทางกับพิกัดหลักกิโลเมตรและหลักของที่ดินที่ใช้กำหนดพื้นที่ก่อสร้าง และการตรวจสอบสภาพป่าของการรถไฟแห่งประเทศไทยร่วมกับหน่วยงานป่าไม้ในพื้นที่ พบว่า แนวเส้นทางที่พาดผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำ อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงเหนือ ประกอบด้วย

๑) ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ จำนวน ๓ ช่วง ระยะทางรวม ๒,๓๗๖ เมตร เนื้อที่รวม ๕๒-๒-๕๗ ไร่ ดังนี้

ช่วง กม. ถึง กม.	ระยะทาง (เมตร)	เขตจังหวัด
๘๑๗+๕๒๗ ถึง ๘๑๗+๖๗๑	๑๔๔	ตำบลโชคชัย อำเภอค้อยหลวง จังหวัดเชียงราย
๘๑๗+๗๒๑ ถึง ๘๑๙+๖๐๖	๑,๘๘๕	ตำบลโชคชัย อำเภอค้อยหลวง จังหวัดเชียงราย
๘๑๙+๐๕๙ ถึง ๘๑๙+๔๐๖	๓๔๗	ตำบลโชคชัย อำเภอค้อยหลวง และตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

๒) ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ บี จำนวน ๒ ช่วง ระยะทางรวม ๓๖๓ เมตร เนื้อที่รวม ๙-๓-๙ ไร่ ดังนี้

ช่วง กม. ถึง กม.	ระยะทาง (เมตร)	เขตจังหวัด
๘๑๖+๖๔๔ ถึง ๘๑๖+๙๐๙	๒๖๕	ตำบลโชคชัย อำเภอค้อยหลวง จังหวัดเชียงราย
๘๑๗+๔๑๙ ถึง ๘๑๗+๕๑๗	๙๘	ตำบลโชคชัย อำเภอค้อยหลวง จังหวัดเชียงราย

แผนที่แสดงแนวเส้นทางโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ และพื้นที่ลุ่มน้ำ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๖. รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ ได้กำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ ๑) ทรัพยากรดินและการชะล้างพังทลายของดิน ปลูกพืชคลุมดินตามแนวระดับคันทาง ทำระบบระบายน้ำที่เหมาะสม และติดตั้งโครงสร้างป้องกันการชะล้างพังทลายของดินบริเวณเนินเขาเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ ๒) ธรณีวิทยาและแผ่นดินไหว ออกแบบโครงสร้างให้สามารถรองรับแรงสั่นสะเทือน จากการเกิดแผ่นดินไหวในระดับรุนแรงได้ ๓) อากาศและเสียง ทำรั้วทึบโดยรอบ ตรวจสอบระบบระบายอากาศ และอุปกรณ์ความปลอดภัยในอุโมงค์ ติดตั้งกำแพงเสียงแบบชั่วคราวบริเวณแนวพื้นที่ก่อสร้าง ในช่วงใกล้พื้นที่ชุมชนหรือพื้นที่อ่อนไหว มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ ฝุ่นละอองและเสียง และ ๔) การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดการลุ่มน้ำ ปลูกป่าชดเชยในพื้นที่ป่าไม้บริเวณข้างเคียง จำนวนอย่างน้อย ๓ เท่า ของพื้นที่ป่าไม้ที่ต้องสูญเสียไป ก่อสร้างจุดตรวจการณบริเวณปากอุโมงค์ที่ตัดผ่านพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลรักษาป่าไม้ รวมทั้งหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดไฟป่าหรือผลกระทบต่อพื้นที่ป่าไม้ ทั้งนี้ โครงการฯ ได้กำหนดมาตรการปลูกป่าทดแทนพื้นที่ป่าไม้ที่สูญเสียไปจากแนวเส้นทางของโครงการฯ ที่ตัดผ่านพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตก้ออนุรักษ์ และพื้นที่ป่าไม้เขตป่าเศรษฐกิจ มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านทรัพยากรป่าไม้ บริเวณพื้นที่ก่อสร้างอุโมงค์ มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมทุกด้าน ทั้งในระยะก่อสร้าง และระยะดำเนินการ รวมถึงการควบคุมดูแลให้ผู้รับจ้างดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการลดผลกระทบด้านต่าง ๆ และมาตรการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

๗. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยมีหนังสือไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณา และได้มีหนังสือแจ้งความเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อดำเนินโครงการฯ ซึ่งได้รับอนุมัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมีงานก่อสร้างอุโมงค์ทางวิ่งรถไฟ และมีความจำเป็นต้องดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ อยู่ในท้องที่ตำบลโชคชัย อำเภอค้อหลวง และตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๕๒-๒-๕๗ ไร่ ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ยื่นคำขออนุญาตใช้พื้นที่ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ดังนั้น จึงเห็นชอบให้กระทรวงคมนาคมใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ เพื่อดำเนินโครงการฯ โดยให้ขออนุมัติผ่อนผันยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ และปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๖ (เรื่อง การดำเนินโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นจะต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า) ในกรณีที่การดำเนินการโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ มีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าและจะต้องมีการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ด้วย ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรร/อนุมัติงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนให้กับหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ดำเนินการปลูกป่า ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด โดยถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งของโครงการนั้น ๆ ด้วย โดยพิจารณาเงื่อนไขการจ่ายค่าปลูกป่าทดแทน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ (เรื่อง ขอบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง การดำเนินโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นจะต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า) ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๘. ความเห็นของกระทรวงคมนาคม

โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงใหม่-เชียงใหม่ มีความจำเป็นต้องก่อสร้างอุโมงค์ทางวิ่งรถไฟพาดผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และการรถไฟแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างดำเนินโครงการก่อสร้างตามแผนงาน จึงเห็นสมควรผ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการขั้นตอนการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งนี้ กระทรวงคมนาคมได้สั่งการให้การรถไฟแห่งประเทศไทยประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานป่าไม้ในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อดำเนินการขอเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดต่อไป

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติผ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๒ (เรื่อง ขอม่อนผันใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ เพื่อก่อสร้างทางเพื่อความมั่นคง) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ [เรื่อง มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคตะวันตก ภาคกลาง และลุ่มน้ำป่าสัก และการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนอื่น ๆ (ลุ่มน้ำชายแดน)] เพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ด้วยแล้ว เพื่อให้การรถไฟแห่งประเทศไทยสามารถดำเนินงานโครงการก่อสร้างตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิทธิพล รังษิณี)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

รักษาราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง กองกลาง

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๓๒๑๑ , ๐ ๒๒๘๓ ๓๓๕๒ (ดวงพร)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๐๑๑๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ duangphon.p@mot.go.th

การรถไฟแห่งประเทศไทย

ฝ่ายโครงการพิเศษและก่อสร้าง

โทร. ๐ ๒๒๒๐ ๔๗๖๔

โทรสาร ๐ ๒๒๒๑ ๑๕๖๓

